

Sanat

12.10.99

Onuncu Köy'de ölüm

Doğan HIZLAN

B A K I Ş

dhizlan@hurriyet.com.tr

TANIDIKLARI-MIZDAN çok az kimse 'Onuncu Köy'e uğrar. Hele hele orada yaşama cesaretini göstermek, her ölümünün harcı değildir. Doğrular-dan ibaret bir hayat Anayasası yapanı öyle bir bağlar ki, dürüstlüğü'nün simgesi olmanın bedelini seve seve öder.

Fakir Baykurt, 'Onuncu Köy' vatandaşlarından biriydi. Orada yaşadı, orada öldü.

Yıllar sonra **Berlin'de 'Türk Edebiyatı Haftası'**nda buluşup konuşmuştuk.

Büyüğüyle, çocuğuyla Al-manya'yı, oradaki Türkleri, bütün insanlığı yazıyordu.

Başına gelenler, çektikle-ri/çektirildikleri yüzünden kin duymuyordu. İnsanın her şeye rağmen, barış içinde yaşaması-nı, ayrı ülkelerden insanların 'Barış Çöreği'ni bölüşmesini cânı gönülden arzuluyordu.

İnsanları 'düşman eden' değil 'dost eden' bir kimlik taşıması için, Türkiye'de ve Al-manya'da durmadan çalıştı.

Onun gibi gerçekçi bir yazar, yaşadıklarını, tanıklıklarını ede-biyata aktarır.

Almanya sürgünlüğünün, ona çok yeni bakış açıları, ger-çekçilik boyutları kazandırdığı kanısındayım.

★ ☆ ★

KÖY Romanı kavramı, Anadolu gerçekçiliğinin unutul-maz eserlerini yeterince ifade etmiyor.

Çünkü onları sadece köyü anlatan edebiyat eserleri olarak yorumladığımızda, edebiyat ta-rihini dar bir parantez içine sı-kıştırmaya kalkışınız.

Zaman zaman onların bu-gün okunurluğu tartışılır, kimi-leri, modası geçti, yargısına va-rabilir.

Ben, edebiyat tarihindeki yerinin sağlamaştırılmasını isti-yorum, bugün okunurluk dere-cesi geçici bir durumdur.

Çünkü yarın bir başka kuşak, gerçekçi edebiyatın çıkış nokta-sı olarak bu eserleri alabilir.

O zamanın köyüyle bugü-nün arasındaki fark; taze bir köy edebiyatını gerekli kılıyor.

Çok sevdiğim romanı 'Onuncu Köy' için **Tahir Alangu'nun** bir yargısını özel-likle yazıma almak istedim:

"Dağ ve ova köylerinde çatışan güçleri ve bunların arasında yeni öğretmenin yapıcı ve devrimci direnişi-ni çok güzel anlatmış."

'Yılanların Öcü' ile 'Iraz-canın Dirliği' mutlaka okun-ması gereken **Baykurt Kla-sikleri**nden.

Önemli kitaplarından '**Tır-pan**' üzerine **Leyla Erbil'in** yargısı eserin bildirisini özetli-yor:

"Tırpan'da Fakir Bay-kurt'un değişmez inancını, insanın kendi kurtuluşu-nun kendi elinde olduğu-nu, içinde bulunduğu ko-şulları değiştirme potansi-yeline olan güvencini açık-ça görürüz."

Fakir Baykurt'un 'Özya-şam' başlığı altındaki kitapları-nı da mutlaka okumanızı salık vereceğim, çünkü bir yazarın yaşamındaki izi sürerek, kitap-larına taze yorumlar getirebilir-siniz.

★ ☆ ★

FAKİR Baykurt'un arka-sından bir ağıt değil bu yazı.

Sevdiğim bir yazarı yeniden okumaya çağır.

